

RECORDS ENTERRATS

MERITXELL PELÁEZ ROMERO

Art, tecnologia i impressió, grup G3

Professora: Montse Carreño

Curs 2021-22

Resum: *Records Enterrats* és un projecte que parteix de la idea d'àlbum familiar i juga amb la seva representació, donant lloc a un àlbum fora de l'habitual.

Consta de dotze relats acompanyats de diferents fotografies, les quals dialoguen amb la història que s'està explicant, creant una història conjunta amb sentit cronològic.

Paraules clau: àlbum familiar, treball col·laboratiu, relats, imatges, realitat i ficció.

INTRODUCCIÓ

Records Enterrats parteix d'un treball que vaig començar a realitzar a Taller de Creació III, amb el qual no em vaig quedar del tot satisfeta. És per això que vaig decidir donar-li una segona oportunitat i intentar anar una mica més enllà pel que fa a formalització.

Aquesta idea principal partia d'agafar la representació d'àlbum familiar i capgirar-la, afegint a l'àlbum, a més a més de fotos personals amb amics i família, un missatge ocult, el qual contenia les històries que hi havia rere aquestes imatges i que només jo podia veure.

Així doncs, amb bolígrafs de llum UV vaig escriure aquests missatges, que només es podien veure «traient-los a la llum» mitjançant aquestes llums ultraviolades. La gràcia estava en el fet que el primer cop que l'espectador mirava l'àlbum, només hi veia les fotografies, però quan el tornava a mirar un segon cop desvetllant els missatges, la seva concepció de la història canviava completament.

En quant a materials, vaig utilitzar paper Gvarro de 350 g tallat a mà, a mida 10,7x29,7 cm.

Les fotografies estaven impreses en paper fotogràfic i enganxades sobre el paper. Els missatges ocults estaven escrits a mà.

En definitiva, tot estava fet manualment i amb una estètica molt simple. Potser per aquesta raó no m'acabava de convèncer, a part que el missatge el trobava un pel fluix. Va ser per això que

vaig decidir donar-li aquesta segona volta de torca.

La idea actual continua partint del concepte d'àlbum familiar, però ara amb noves actualitzacions. Pel que fa al concepte, hi he afegit una part de treball col·laboratiu, ja que en aquest cas, altres persones han contribuït en el relat de la història.

Respecte al format i materials usats, he optat per una impressió en format A5, on text i imatge hi van inclosos.

Així doncs, a continuació explicaré amb més detall aquesta nova versió de *Records Enterrats*.

CONCEPTUALITZACIÓ

Com bé he esmentat anteriorment, aquest projecte parteix del concepte d'àlbum familiar, el qual Mª José Cerrada defineix de la següent manera:

El álbum es un espacio donde se desdibujan los límites entre el recuerdo, la invención y el olvido, así como las fronteras entre lo familiar y lo que no lo es. En él se dilatan también los márgenes entre lo individual y lo social, entre lo personal y lo histórico, y se cuestiona el alcance del propio álbum como archivo y registro vital. (Cerrada, 2017)

Així doncs, vaig decidir jugar amb aquests límits entre els records, la invenció i l'oblit per donar forma a aquest projecte. Aquest cop, no volia que la història anés lligada directament a la imatge, sinó que m'interessava que aquesta relació la pogués establir jo a partir d'informació externa a mi.

En la versió anterior d'aquest projecte, tant imatges com relat provenien de la meva història personal, el que feia que conceptualment el treball quedés una mica pobre, ja que només era jo explicant la meva història, la qual, per sort, no té successos molt impactants, i això feia que quan l'espectador acabava de veure l'àlbum digues, i ara que?

És per això que vaig decidir anar una mica més enllà i que el relat, en comptes de partir de la meva experiència, partís de l'experiència d'altra gent. El que vaig aconseguir amb això va ser crear una història comuna entre totes les microhistories, cadascuna d'una persona diferent. Aquesta història la vaig ordenar cronològicament en el temps, depenent de si em parlaven de la seva infància, adolescència o de l'actualitat. Llavors, a partir d'aquestes històries vaig escollir les imatges, les quals havien de concordar amb els relats. Les fotografies continuaven sent meves, per tant, això faria que quan l'espectador mirés l'àlbum, inconscientment pensés que estava parlant de mi, jugant així amb la realitat i la ficció de la mateixa història.

Toda fotografía es una ficción que se presenta como verdadera. Contra lo que nos han inculcado, contra lo que solemos pensar, la fotografía miente siempre, miente por instinto,

miente porque su naturaleza no le permite hacer otra cosa. Pero lo importante no es esa mentira inevitable. Lo importante es cómo la usa el fotógrafo, a qué intenciones sirve. Lo importante, en suma, es el control ejercido por el fotógrafo para imponer una dirección ética a su mentira. El buen fotógrafo es el que miente bien la verdad (Fontcuberta, 2013)

Tot i que les històries que explico no són falses, sí que són impostades dins l'àlbum, ja que fotografies i relat no concorden, creant aquest joc de realitat i ficció en si mateix. Alhora, partint de dues coses que, per separat, són completament reals, però que juntes creen aquesta ficció per falta de concordança amb els fets.

Per tant, m'interessava crear una ficció dins la realitat que percebrà l'espectador quan vegi l'àlbum, ja que no hi haurà cap indicatiu de què allò pugui ser impostat fins a l'última pàgina d'aquest, la qual tanca el projecte amb la frase «Anècdotes que podrien formar perfectament la meua història de vida, però que no ho fan... o sí?» Creant així una incògnita, deixant un final obert perquè l'espectador pugui imaginar-se el que vulgui.

METODOLOGIA DE TREBALL I FORMALITZACIÓ

El primer que vaig fer per començar amb el projecte va ser demanar a la gent que m'expliqués històries personals. Podien ser coses que només els impliquessin a ells o problemes familiars,

d'amistats, de parella...

Necessitava aconseguir almenys deu relats perquè la història de l'àlbum tingues un cert recorregut, així que vaig decidir crear una enquesta de Google (Figura 1) i demanar als meus seguidors d'Instagram que la fessin. Vaig pensar que era millor que l'enquesta la poguessin fer en anònim, ja que estava demanant coses molt personals que evidentment no s'expliquen a qualsevol, i entenia que la gent no volgués que jo sabés qui eren.

Així doncs, vaig penjar l'enllaç de l'enquesta al meu perfil d'Instagram, la qual van respondre dotze persones. M'esperava més interacció, ja que podien mantenir l'anonimat, però, tot i això, la gent no va participar gaire. No sé si per mandra o per por a recordar moments que els havien marcat, pel fet que a vegades a l'escriure i compartir aquestes coses sembla que es fan més reals.

Bé, el fet és que vaig aconseguir dotze històries amb les quals ja podia dur a terme el meu projecte. El meu següent pas va ser escollir fotos dels meus àlbums familiars, les quals concordessin amb els missatges. Cal remarcar que aquest va ser un procés totalment subjectiu, ja que vaig escollir les imatges que jo vaig creure que concordaven amb aquests relats, però que segurament una altra persona n'hagués escollit d'altres.

Un cop seleccionades les fotografies, vaig passar al procés de formalització del projecte. Tocava decidir com presentar i materialitzar aquest àlbum familiar.

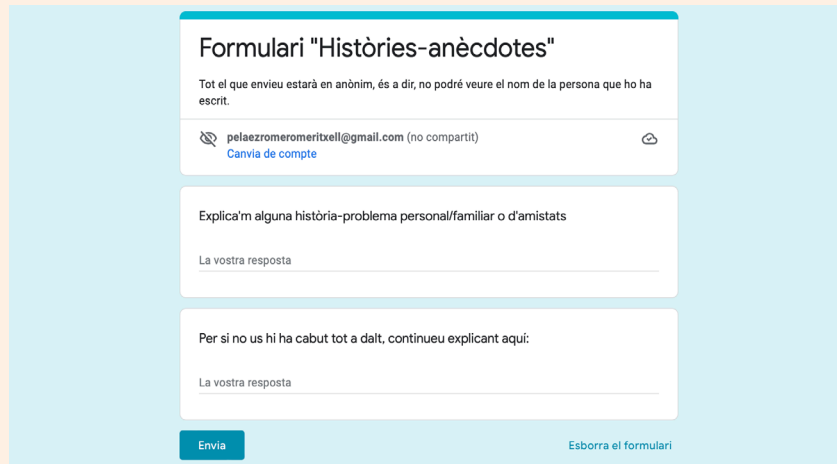
Vaig arribar a la conclusió que aquest cop no feia falta escriure la història amb bolígrafs UV, ja que no em calia ocultar la meua història personal perquè ja estava amagada rere els relats dels altres. Per tant, vaig decidir obviar tota aquesta part més de treball manual que hi havia en la primera idea d'aquest projecte i digitalitzar-ho tot. Vaig escanejar les imatges i, seguidament, vaig començar amb el procés de maquetació. Volia que el disseny continués sent simple, així que vaig optar per posar les pàgines d'un color crema, fent referència al color que se'ls queda a les pàgines dels àlbums a mesura que va passant el temps. A part d'això, vaig optar per anar col·locant fotografia i text, a vegades el text com a peu de foto (Figura 2), altres vegades en una pàgina la imatge i en la pàgina del costat el text (Figura 3).

Els relats també fent referència a les notes que se solien posar al costat de les imatges dels àlbums, per quan es tornessin a mirar recordar el moment.

Pel que fa la mida, vaig pensar que en A5 estaria bé perquè les imatges i el text es veiessin bé, però sense ser un format massa gros. Optant pel format fullet perquè es poguessin passar les pàgines i tingués el mateix ordre que un àlbum.

Per tant, el resultat final d'aquesta nova versió de *Records Enterrats* és un fullet A5 on la tapa és una cartolina a color per diferenciar-se de la resta de pàgines, les quals formen l'àlbum com a tal. Tant les imatges com l'escrit estan impresos, optant completament pel digital i deixant enrere aquesta part més manual o casolana. En últim lloc, la història, formada per micro

historietes de diferents persones, les quals vaig obtenir a partir d'una enquesta, relacionant-les amb imatges meves, creant així una relació fictícia entre imatge i relat.

The image shows a web form titled "Formulari \"Històries-anècdotes\"". The form is set against a light blue background. At the top, the title is in bold black text. Below the title, a disclaimer states: "Tot el que envieu estarà en anònim, és a dir, no podré veure el nom de la persona que ho ha escrit." Below this, the email address "pelaezromeritxell@gmail.com (no compartit)" is displayed with a lock icon on the left and a share icon on the right. A link "Canvia de compte" is positioned below the email. The form contains two text input fields. The first field is preceded by the prompt "Explica'm alguna història-problema personal/familiar o d'amistats" and has the placeholder text "La vostra resposta". The second field is preceded by the prompt "Per si no us hi ha cabut tot a dalt, continueu explicant aquí:" and also has the placeholder text "La vostra resposta". At the bottom left, there is a blue button labeled "Envia". At the bottom right, there is a blue link labeled "Esborra el formulari".

Figura 1. Formulari perquè la gent expliqués les seves històries.

Figura 2. Text com a peu de foto.

Figura 3. En una pàgina la imatge i en la pàgina del costat el text.

REFERENTS

La meua màxima referent per a dur a terme aquest projecte ha sigut Inmaculada Salinas, concretament el projecte que va presentar en l'exposició *Narrativas domésticas: más allá del álbum familiar* (2012-2013), en la qual s'hi trobaven una selecció d'obres que parlaven sobre els límits formals i conceptuals de l'àlbum familiar des d'un enfocament crític i poètic, amb

l'objectiu de subvertir les narratives dominants i possibilitar altres relats.

Concretament, el treball d'Inmaculada Salinas anomenat *Microrrelatos en rojo* (2012) partia de la idea que l'àlbum familiar és «un teatre, una construcció fictícia», per tant, va decidir crear el seu àlbum agrupant imatges de persones que no tenien res a veure entre elles, però que responien a alguna característica comuna.

Així doncs, va comprar caixes, bosses i portaretrats familiars al mercat i per internet, on va aconseguir més de 7000 fotografies de gent de tota Europa.

Per construir el relat, va buscar entre multitud de llibres, dels quals va seleccionar 309 microrelats que partien de temes relacionats amb la família, però que aquestes ocultaven en les seves imatges, com per exemple, l'alcohol, l'adulteri, la desesperació... Va vincular cada text a tres imatges i, per afegir-li més significat, l'autora va posar aquests relats en boca de dones, un dels elements clau de l'obra de Salinas.

També m'han servit com a referents Sophie Calle i Joan Fontcuberta.

Sophie Calle treballa amb aspectes autobiogràfics, però també amb gent desconeguda, transgredint la delimitació entre allò públic i allò privat.

Joan Fontcuberta m'interessa perquè tant els seus treballs teòrics com fotogràfics qüestionen la veritat que se li suposa a les imatges fotogràfiques. La seva producció artística i multifacètica gira entorn de la versemblança de la imatge i la seva capacitat per representar i suplantar el

món real.

CONCLUSIONS

Per concloure, remarcar que Records Enterrats és un projecte que parteix i juga amb la idea de l'àlbum familiar. El projecte ha tingut una part de treball col·laboratiu, on diferents persones han compartit anònimament amb mi els seus problemes personals i familiars, entre d'altres. Aquest conjunt de relats m'han servit per crear una sola història, la qual he complementat amb imatges familiars personals. Així doncs, aquesta fusió d'històries i fotografies aleatòries s'han convertit en una mateixa història compacte i amb sentit, donant vida així a un àlbum familiar.

